

IV.C.01.

05. De Stadhouder

Voor leengrond behoefde er aan de heer geen jaarlijkse rente betaald te worden. Doch de houders moesten voor de leenzaal de verheffing doen en het verheffingsgeld, dat gewoonlijk gelijk was aan het jaarlijks inkomen, storten. Dit gebeurde bij de installatie van een nieuwe heer en bij het opkomen van een nieuwe leenman. De stadhouder (lieu-tenant) beheerde de Leenzaal en trad daar dan ook op in naam van zijn heer.

In 1524 was Art Kempeneers of Kempenere (01) stadhouder van de Gulikse heer Gerdt van Ghoer (02) echtgenoot van Marguerite van Alsteren. In februari 1525 lezen we in het schepenregister van Brustem (03):

"Int jaer ons heren dusent vyfhondert XXV in februario hebben wy scepenen beider heren der vryheit Brusthem een copie authentycck ghegeven uit der selver voersceven previlegien van worde tot worden te versueck van Art Kempeneers als momber gemechtich van jonker Gordt van Ghoere, heer tot Hamel, half Bruysthem, enz."

Deze stadhouder Art Kempeneers was laat in het Bruyninckxhof in 1531 en had als familiewapen: *"in goud een kruis van vair, met in het eerste kwartier een rode wassenaar"*.

De stadhouder van de Luikse prins-bisschop was in 1524 luitenant-drossaard Gielis Greven (04). Ook in 1530 treffen we hem aan als stadshelder.

In 1529 werd Art Kempeneers ook stadhouder van de nieuwe Gulikse heer Herbert van Eys (05), echtgenoot van Elisabeth van Alsteren en schoonbroer van Gert van Ghoer.

In 1542 was de stadhouder van de leenzaal Bartholomeus Kempeneers, tevens priester en waarschijnlijk de zoon van Art. Kempeneers. Als wapenschild had hij: *"een letter K, vergezeld in het schildhoofd van twee sterren en in de schildvoet van twee merletten"*.

Volgens het visitatieverslag van 1563 woonde Bartholomeus Kempeneers nog steeds in Brustem.

In februari 1690 en in 1693 was schepen Hubert Hardiquais, die op de kasteelwinning in 1691 woonde, stadhouder van de Luikse helft (07).

In 1720 stelde men schepen Alexander Menten (08) aan tot stadhouder. Tijdelijk werd Paul de Rossy (09) aangeworven als stadhouder van 16.01. tot 15.06 1726 bij de verkoop van domeinen en het zoeken naar geldschieters. Daarna bleef Alexander Menten de stadhouder van Jean-Antoine de Turinetti, markies van Prié en heer van Brustem (10).

IV.C.01.05. **De Stadhouder**

Bronnen.

- 01.-Jaak Brouwers.-"De Heren van Brustem", blz.5.
- 02.-R.A.H.-Gemeente Brustem-rolreg.1 (1519-1529), folio 220-224.
- 03.-R.A.H.-Gemeente Brustem-rolreg.1, folio 330v°. Akkoord tussen Gielis Greven en Art Kempeneers op 23.11.1524. Doc.IV.B.01.nr.14.
- 04.-R.A.H.-Gemeente Brustem-rolreg.2, folio 139v°. Aanhouding van Lambert Sterken door Gielis Greven. Doc.IV.B.01.nr.21.
- 05.-Herbert van Eys was gehuwd met Elisabeth van Alsteren. Hij werd halfheer op maandag 10 mei 1529.
- 06.-Kempeneers Bartholomeus, priester en stadhouder van de Leenzaal in 1542 werd ook aangehaald in het visitatieverslag van de parochiekerk op 02 aug. 1563. Er waren toen 3 priesters, buiten de pastoor, woonachtig te Brustem: Bartholomeus Kempeneers, Egidius de Brabantia en Arnoldus Bauwens.
- 07.-Jaak Brouwers.-a.w., blz.25.
 - R.A.H.-Gemeente Brustem-gichtreg.59, folio 373v°. Verhuur van de kasteelwinning.
 - R.A.H.-Gemeente Brustem-gichtreg.60, folio 27v°. Installatie van Eg.-Franciscus de Schell op 16 mei 1695. Doc.IV.B.01.02.nr.101.
- 08.-Jaak Brouwers.-a.w., blz.28.
 - R.A.H.-Gemeente Brustem-gichtreg.62, folio 136-141, van 10 april 1720. Aanstelling van Frédéric Hubens en stadhouder Alexander Menten. Doc.IV.B.01.02.nr.128.
- 09.-Jaak Brouwers.-a.w., blz.28.
 - R.A.H.-Gemeente Brustem-gichtreg.62, folio 209v°-215v°. Aanstelling van Paul de Rossy op 16 jan. 1726. Doc.IV.B.01.02.nr.133.
- 10.-Jaak Brouwers.-a.w. blz.28.
 - R.A.H.-Gemeente Brustem-gichtreg.62, folio 209v°-215v°. Lening aan de heer Leonard de Haime op 30.07.1726. Doc.IV.B.01.02.nr.138.